

Innhold

Forord	5
Kapittel 1: før 1903	
Sjakkspillere i Østfold – på liv og død i Torsnes	7
Kapittel 2: 1903 – 19	
Fredriksstad Schakselskab stiftet og hevdet seg mot andre klubber	10
Kapittel 3: 1920 – 29	
Nye klubber, kretssamarbeid og gjeve simultanbesøk	25
Kapittel 4: 1930 – 35	
Enorm sjakkinteresse i arbeidsledighetens tid	34
Kapittel 5: 1936 – 40	
Da arbeidersjakken ble større enn klubbene i Østfold Sjakkrets	48
Kapittel 6: 1940 – 45	
Krigsårene lammet mye, men postsjakken blomstret	62
Kapittel 7: 1945 – 53	
Rekordstor bredde, høyt nivå, Madsen og Ramm i norgestoppen	69
Kapittel 8: 1954 – 60	
Sjakkklubben «64» dominerte da junior- og skolesjakken kom	88
Kapittel 9: 1961 – 69	
En samlet Fredrikstad-klubb dominerte 1960-tallet	102
Kapittel 10: 1970 – 79	
Gamle mestere trer tilbake og Moss utfordrer hegemoniet	113
Kapittel 11: 1980 – 89	
Fredrikstad i en bølgedal da kretskampene tok slutt	126
Kapittel 12: 1990 – 99	
Blant Norges største klubber og arrangør av mange turneringer	135
Kapittel 13: 2000 – 2010	
Seniorsjakkens glansperiode og Fredrikstad som sjakkby	148
Kapittel 14: 2011 – 2024	
Stor bredde og godt miljø i suverene spillelokaler	163
Løsninger til Th. C. Henriksens utvalgte sjakkproblemer	181
Formenn, ledere og æresmedlemmer	183
Østfoldmestere og klubbmestere	184
Personregister	186

Forord

Denne boka handler mye om den stolte sjakkhistorien i nåværende Fredrikstad kommune, området som i 1994 ble en storkommune etter sammenslåingen med Borge, Rolvsøy, Kråkerøy og Onsøy. Her var det på 1930-tallet faktisk minst ti ganske store sjakkklubber samtidig, over en strekning på bare cirka en mil langs Glomma fra Fredrikstad til Sarpsborg. Med vår tids briller kunne dette virke nesten usannsynlig, men flere av disse klubbene drev ganske stort også gjennom mange år etter krigen.

Bakteppet for den store sjakkbølgen i Fredrikstad-distriktet var arbeidsledigheten som oppsto etter en Klondyke-lignende etablering av sagbruk og teglverk og også steinbrudd, skipsfart og industri fra siste del av 1800-tallet. Ikke minst blant mange arbeidsledige ble det gjerne stor oppslutning når noen startet en lokal sjakkklubb, selv på temmelig små steder. Sjakk er selvfølgelig interessant og spennende, og en enkel og rimelig aktivitet som kan dyrkes med vanlige bord og stoler.

Intervjuer som journalisten og lokalhistorikeren Tor Inge Berger 50 år senere hadde med veteraner fra 30-tallet, og som vi gjengir her i boka, forteller levende om hvordan den store sjakkinteressen bredte seg.

Litt av hemmeligheten var lagsjakken og det kollektive. De fleste klubbene hadde en imponerende bredde og deltok normalt i kretskampene med 8-mannslag i både A-, B- og C-klassen, eller bare i B- og C-klassen for klubber som ikke var på høyeste nivå. Protokoller og tilsvarende presis dokumentasjon har nok dessverre gått tapt for mange av klubbene, men jeg fant heldigvis ganske mange kampresultater med spillernavn både i lokalaviser og i protokoller fra klubbene Fredrikstad, Sarpsborg og Selbak.

Hele historien ble vevd sammen gjennom lagkampene i Østfold Sjakkrets, så det passet glimrende at kretsen nå ville benytte anledningen til å delta i å dokumentere denne historien gjennom de drøyt hundre årene siden kretsen ble stiftet 24. februar 1923.

Fra 1936 og fram til krigen fikk det etablerte sjakklivet også en konkurrerende kretsserie for Østfold innen Arbeidernes Idrettsforbund, AIF. Bakgrunnen for mange av de nye klubbene gjorde det bare naturlig at sjakken i AIF fikk så stor oppslutning at det etter hvert kunne begynne å knake i sammenføyningene for noen av de etablerte «borgerlige» klubbene i fylket.

Sjakken fikk på 30-tallet en blomstrende periode også i Haldens-distriktet der industrien også var omfattende. Flere nye klubber ser imidlertid ut til å ha gått dukken etter krigsutbruddet. Etter krigen oppsto det spesielt mange klubber i indre Østfold, langs jernbanens østre linje, i tillegg til Askim og Rakkestad som hadde historier fra 1920-tallet. Fra cirka 1950 kom klubbene Mysen, Tomter, Trøgstad, Hobøl, Slitu, Spydeberg og Os, som gjennom et antall år gjennomførte spill i egne serier innen Østfold Sjakkrets.

Jeg velger å fortelle mye av historien om sjakklivet og sjakkspillerne i Østfold gjennom resultater bord for bord i utvalgte kamper i Østfoldmesterskapet for lag fra 1923 til disse kretskampene tok slutt i 1984. Imponerende mange spillere passerer revy, og jeg har i alle fall forsøkt å få navnene deres så mange og riktige som mulig.

Grunnlaget for det store sjakklivet var også at høyst borgerlige «Fredriksstad Schakselskab» ble stiftet 21. januar 1903 og at denne klubben viste seg sterk, stolt og levedyktig gjennom hele historien, med et kort avbrekk bare under krigen da myndighetene satte inn en ny formann, som fikk lite oppslutning om arbeidet sitt.

En annen bit av hemmeligheten var nok hvordan sjakkmiljøet påpasselig formidlet informasjon om aktivitetene gjennom hyppige små eller store meldinger i lokalavisene. Tidene han endret seg slik at det er vanskelig å gjøre noe tilsvarende i dag, og i alle fall hvis vi i Magnus Carlsens tidsalder ikke en gang forsøker.

Fredrikstad Schakselskap er fortsatt blant de største og mest stabile sjakkklubbene i Norge, med et herlig godt frammøte hver uke i de fine lokalene i Lisleby Samfunnshus, i en tid når mange klubber sliter med at folk i stedet sitter hjemme og spiller sjakk på PC eller telefon.

Det er samtidig verdt å huske at dagens Fredrikstad Schakselskap står på skuldrene av de tidligere mange livskraftige klubbene i distriktet og fortsatt i dag favner enkelte spillere som den gang var aktive i Lisleby Sjakkelskap og Selbak Schakkklubb.

Historien forteller også om de ypperste sjakkspillerne i Fredrikstad og Østfold. Blant dem føler jeg litt å ha gjenoppdaget hvor sterk og spennende en spiller Fredrikstad selv hadde i Erik Madsen som pussig nok var født på samme dag i 1903 da sjakkselskapet ble stiftet. Erik Madsen klarte å bli en av Norges fremste spillere fra en travel hverdag som musiker i Fredrikstad med fire barn. Blant en rekke partier

her i boka der han vant over Norges beste spillere, anbefaler jeg å se duellen hans med svarte brikker i Landsturneringen i Oslo i 1949 mot den da dobbelt regjerende norgesmesteren Olaf Barda.

I de siste årene har Fredrikstad-sjakken gledelig fått fram mange nye ungdommer igjen, mye rekruttert gjennom arbeidet som Fredrikstad Ungdomssjakk også gjør ukentlig i det gamle kommunehuset «Hvite hus» i Sellebakk, og kyndig fulgt opp av klubbens gamle elitespiller, bergenseren Per Ofstad som giftet seg i Fredrikstad i 1960 og selv ble norgesmester i 1961.

Jeg var på sjakkturnering i Moss første gang i 1974 og i Fredrikstad i 1976 og håper med denne boka å bidra til å formidle og redde noe av både stoltheten og gleden som sjakkhistorien i Fredrikstad-distriktet og hele Østfold fortjener.

Øystein Brekke

Fredriksstad Schakselskab stiftes og hevder seg mot andre klubber

Fredriksstad Schakselskab ble stiftet 21. januar 1903 som en av landets første sjakkklubber og var en av de få som holdt aktiviteten oppe helt fram til et naturlig avbrekk under andre verdenskrig. Nabobyen Moss fikk også sin klubb i slutten av året, men her ble det siden en lang pause fram til 1918.

Ti menn underskrev i protokollen på at de onsdag 21. januar 1903 i et møte i Britannia Hotel stiftet Fredriksstad Schakselskab. Samtidig vedtok de lover for selskapet med 11 paragrafer. Møtet var nok godt forberedt, med lovene sirlig skrevet inn i protokollen klare for signering. Stifterne som underskrev var i rekkefølge: John Simonsen, Hans R. Brenna, Ivar Lahlum, Rich. Hervig, Oscar Nilssen, Gunnar Aadnesen, Hjalmar Johnsen, Finn Sørensen, Douglas Johanson og Herman Aasheim. Teksten i protokollen starter slik:

«Aar 1903 – den 21. Januar – besluttete undertegnede paa et møte i Britannia Hotel at stifte et schakselskab for dermed at danne et foreningspunkt for schakinteresserede i Fredrikstad og omegn. Selskabets love blev vedtagne saalydende:

1. Foreningens navn er Fredriksstad Schakselskab, og dets formaal er at fremme interesse, kjendskab og færdighed i Schakspil, for derved at skaffe selskabets medlemmer en saavel interessant som ædel underholdning» ...

Protokollen forteller at stiftelsesmøtet valgte:

Formand:
Herr Kjøbm. John Simonsen
Viceformand:
Herr Bankkasserer Oscar Nilssen
Kasserer:
Herr Finn Sørensen
Sekretær:
Herr Uhrm. Douglas Johanson
1ste Suppleant:
Herr Kontorfuldm. Hj. Johnsen
2den Suppleant:
Herr Kontorfuldm. Aasheim
Revisor:
Herr Kontorfuldm. Ivar Lahlum

Stifternes underskrifter i protokollen.

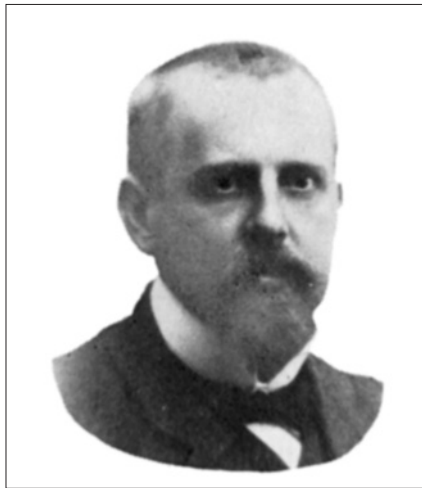
Fredriksstad Schakselskab.
Onsdag den 21de ds. blev paa et Møde af Schakinteresserede besluttet oprettet et Schakselskab her i Byen. Efterat Selskabets Love var vedtagne, foretoges Valg paa Bestyrelse m. m. Til Formand valgtes Jernhandler John Simonsen, Viceformand Bankkasserer Oscar Nilssen, Kasserer Finn Sørensen, Sekretær Douglas Johanson. Suppleanter: H. Aasheim og Hj. Johnsen. Revisor Kontorfuldm. Lahlum.

Omtale av stiftelsen av klubben, i Fredriksstad Tilskuer fredag 23. januar 1903.

Det ble vedtatt spillemøter hver mandag aften i Victoria Hotel, første gang 26. januar. Neste styremøte sa at spillemøtene i stedet skulle holdes i Britannia Hotel. I styremøtet etter dette igjen 4. mai, med samtlige til stede, heter det. «Bestyrelsen enedes om i neste saison at faa istand et correspondanceparti med et indenlands

Hjalmar Johnsen var initiativtakeren til at Fredriksstad Schakselskab ble stiftet i 1903.

Kjøpmannen John Simonsen, første formann i Fredriksstad Schakselskab.

Urmakeren Douglas Johanson var en av stifterne og selskapets første sekretær.

schakselskab. Trondhjems schakselskab blev tilskrevet.»

Utfordringen for en norsk sjakkklubb i januar 1903 var å finne motspillere utenfor egne rekker. Det var få klubber i Norge og ingen andre kjente i Østfold (som den gang het Smaalenenes Amt) før den første Moss Schakkklub ble stiftet på slutten av året, 16. november 1903.

Fredriksstad Schakselskabs første ordinære generalforsamling torsdag 3. september 1903 samlet 16 medlemmer i Hotel Britannia. Årsberetningen fortalte om stigende interesse i løpet av den første sesongen, «og fremmødet maa betegnes som meget godt». Etter forslag fra Dr. Forsberg var det spilt en del rådslagningspartier som var omfattet med atskillig interesse.

Dr. Gustav N. Forsberg ble også valgt til ny formann, med viseformann John Simonsen, kasserer Finn Sørensen og sekretær Hjalmar Johnsen. Suppleanter Oscar Nilssen og Herman Aasheim. Protokollen forteller at herrene Schübeler-Wilberg, Joh. Tørresen og Joh. Sellæg ble innvært som nye medlemmer.

Remis mot Trondhjem – seier mot Drammen

Generalforsamlingen 3. september

1903 meldte at Trondhjems Schakkklub hadde tatt imot utfordringen om å spille per korrespondanse og foreslo ett hvitt og ett svart parti samtidig. Som spillekomite til å gjennomføre partiene ble valgt Schübeler-Wiberg, Douglas Johanson, C.A. Reinert, Hjalmar Johnsen og Herman Aasheim.

Begge partiene endte remis. Med hvit spilte Fredrikstad Spansk, og vi ser at Trondhjems-laget spilte en dristig Kongegambit med hvit. Det ble et komplisert parti i klubbens aller første kamp, selvfølgelig uten noen slags moderne hjelpemidler. Fredrikstad-laget hadde et overtak, men klarte ikke å omsette det i seier. Trekkene i partiene ble reddet ved at de ble sendt inn til Svend Vaages sjakkspalte i Morgenbladet.

Korrespondanseparti 1903-04

Trondhjems Schakkklub – Fredriksstad Schakselskab

Kongegambit C39

1.e4 e5 2.f4 exf4 3.Sf3 g5 4.h4 g4 5.Sg5?!

Den egentlig tvilsomme Allgaier-gambiten. Mer godkjent er Kieseritsky-gambiten 5.Se5. Begge var populære på 1800-tallet.

5...h6 6.Sxf7 Kxf7 7.d4 d5! 8.Lxf4 dxe4 9.Lc4+ Kg6 10.Le5 Lg7 11.h5+ Kh7 12.Sc3 Lxe5?

Hvit får problemer hvis svart i stedet mobiliserer videre med 12...Sf6!

13.dxe5 Dxd1+ 14.Txd1 Se7 15.0-0 Lf5

16.Sxe4?

Dagens Stockfish-program mener at hvit kunne fått jevne sjanser med 16.Sd5! Sbc6 17.Sxe7 Sxe7 18.Td7!

Lxd7 19.Tf7+ Kg8 20.Txe7.

16...Tf8

Bedre 16...Kg7!

17.Ld3(?)

Stockfish viser hvits elegante redning 17.Le6!

Sbc6 18.Sf6+ Txf6 19.exf6 Lxe6 20.Tfe1 Lf5

21.fxe7 Te8 med sannsynlig remis.

Britannia Hotel, Fredriksstad.

Britannia Hotel der Fredriksstad Schakselskab ble stiftet og holdt til i de første årene.

Problemkomponisten Th. C. Henriksen

Thorleif Camillo Henriksen ble medlem i 1906 og klubbmester i Fredrikstad Schakselskap i 1912, 1914 og 1918. Han var en solid og god spiller, men nærmest en smågutt på dette området i forhold til seg selv som problemkomponist der han fikk en posisjon både nasjonalt og internasjonalt. Med hjelp fra Espen Backe, norsk fagmann på området i dag, har vi valgt ut og viser noen av Th. C. Henriksens cirka 560 publiserte oppgaver.

Da Fredrikstad Blad startet en ukentlig sjakkspalte fra 1913, kunne de være fornøyde med at Th. C. Henriksen påtok seg å redigere den. Det var sannsynligvis den første faste sjakkspalten i en norsk lokalavis. Etter en tid fremmet sjakkselskapet en anmodning til avisen om å bevilge et honorar til Henriksen, og avisens direksjon besvarte dette positivt med kr 10 per måned. Spalten var i gang gjennom nesten 30 år, fram til nazistene satte inn også en ny sjakkredaktør i 1943.

I tillegg var Henriksen gjennom flere år redaktør av problemspalten i Norsk Sjakkblad, og han ble gjerne benyttet som en kyndig dommer i problemkonkurranser.

Thorleif C. Henriksen var født 23. desember 1881 og lærte sjakk først i voksen alder, nærmere bestemt i 1902 på læregutthjemmet i Kristiania. Han

Bokbinder Thorleif Camillo Henriksen (Th. C.) var både en viktig skikkelse og spiller i Fredrikstads sjakkliv og en internasjonalt anerkjent problemkomponist.

så på to gutter som spilte og ble forklart spillereglene. Dermed var han i gang og begynte snart å løse sjakkoppgaver i Svend Vaages spalte i Morgenbladet. Han utdannet seg ellers som bokbin-

der, og hjemme i Fredrikstad igjen startet han sitt eget firma i bokbinderfaget, men brukte også mye tid på sjakken, ikke minst som oppgaveforfatter. Den første oppgaven hadde han på trykk nettopp i Morgenbladets spalte i 1906.

Det utviklet seg en stolthet over den internasjonalt kjente problemkomponisten i både Fredrikstad Schakselskap og Fredrikstad by, og en av byens gater nær gamle Fredrikstad stadion fikk gledelig navnet «Th. C. Henriksens gate». Han er etter det vi vet hittil den eneste i Norge som har fått en gate oppkalt etter seg for prestasjoner på sjakkens område. Fredrikstad har også «Erik Madsens vei» i samme område av byen, men det navnet ble begrunnet med Madsens betydning for musikklivet i Fredrikstad, selv om han også var byens mest fremragende sjakkspiller.

Vi ser i Morgenbladets sjakkspalter at Thorleif C. Henriksen, som han het der i 1906, sendte inn løsninger på oppgavene i Vaages ukentlige spalte på søndager jevnt og trutt gjennom året, før han søndag 30. september hadde sin egen første oppgave på trykk som nummer 469 i spaltens historie. Dette er oppgave nummer 1 i utvalget som vi serverer.

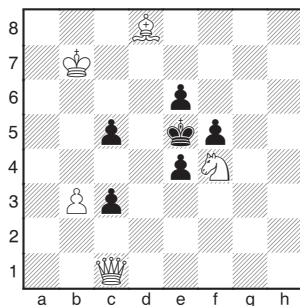
Rolf Livendahl, leder i Fredrikstad Schakselskap, i Th. C. Henriksens gate, sammen med bokas forfatter Øystein Brekke.

Utvalgte oppgaver av Th. C. Henriksen

Løsninger på side 181

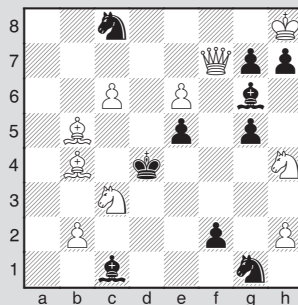

Nr. 1 - Morgenbladet 1906

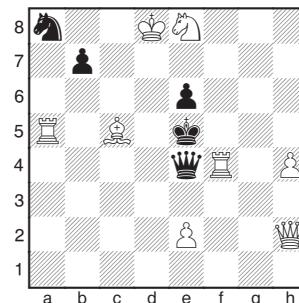
Matt i 3 trekk

Nr. 2 - Morgenbladet 1908

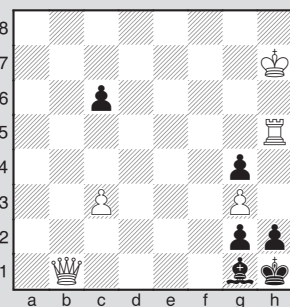
Matt i 3 trekk

Nr. 3 - Rosende omt. Hampstead and Highgate Express 11. turn. 1910-12

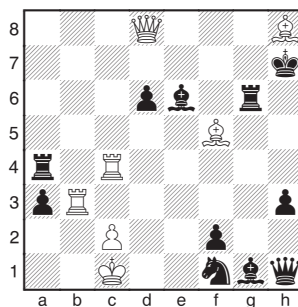
Matt i 2 trekk

Nr. 4 - Social-Demokraten 1913

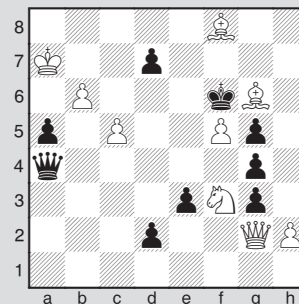
Matt i 4 trekk

Nr. 5 - Morgenbladet 1913
Tilegnet Schakkklubben av 1911

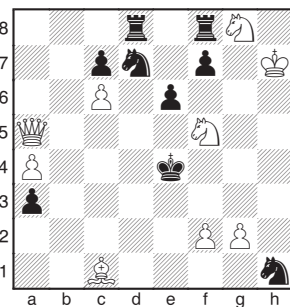
Matt i 2 trekk

Nr. 6 - 5. pr. Magyar Sakkvilág 1913

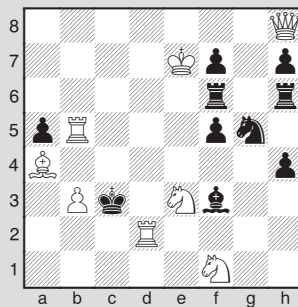
Matt i 3 trekk

Nr. 7 - Morgenbladet 1914

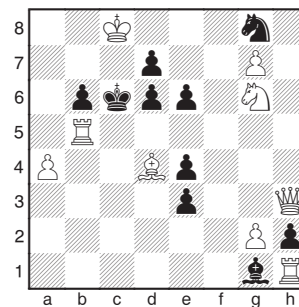
Matt i 3 trekk

Nr. 8 - 1.pr. København Skakforenings
jub.turnering 1915

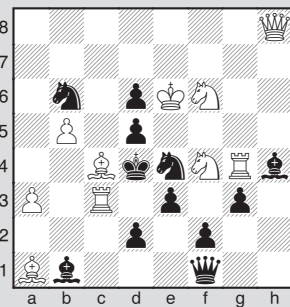
Matt i 3 trekk

Nr. 9 - Hampshire Post 1915

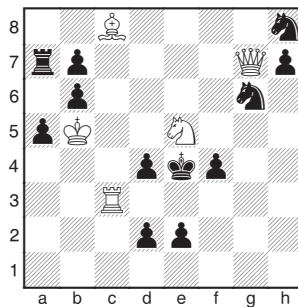
Matt i 2 trekk

Nr. 10 - 1.pr. Good Companions 1916

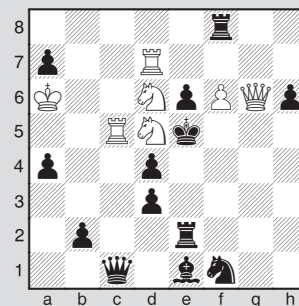
Matt i 2 trekk

Nr. 11 - 1-2. pr. De Maasbode 1917

Matt i 3 trekk

Nr. 12 - 3.pr. Nordisk Sjakkforbunds
4. turnering 1917

Matt i 2 trekk

Enorm sjakkinteresse i arbeidsledighetens tid

Den betydelig økte sjakkinteressen på 20-tallet slo i Østfold ut i full blomst fra tidlig på 30-tallet. Oppslutningen ble særlig imponerende på de mange små industristedene langs begge sider av nedre Glomma fra Sarpsborg til Fredrikstad, der mange ble arbeidsledige da arbeidet stanset opp i sagbruk, teglverk og steinbrudd.

Mange voksne på flere tidligere travle småsteder var nå arbeidsledige i alle fall på vinteren. Da kom sjakken inn som et enkelt, rimelig og spennende tilbud, og med lagsjakk som oppskrift på verdien av bredde og stor oppslutning. De nye klubbene med mange arbeidsledige bidro nok også til en økende oppslutning om sjakkspilling i ulike deler av samfunnet.

Mange klubber ved nedre Glomma

Mange nye klubber ble stiftet akkurat rundt 1930 og kom med i sjakkretsen og lagkampene i årene framover. På østsiden av Glomma ble de nye klubbene Nabbetorp og Torp med allerede fra 1930, og året etter gikk debutanten Hvidsten Sjakklubb uventet til topps i B-klassen. I 1932 gjorde Kongsten Sjakklubb, fra Gamlebyen og områdene rundt, nær det samme, og i 1933 ble den ene avdelingen i B-serien vunnet av Kongsten foran Torp, Nordby og Torsnes. De tre sistnevnte lå i Borge kommune, der det også ble startet en klubb på Sundløkka lengst nord mot Sarpsborg, samtidig som Selbak Schakklubb rundet 10 år og stadig hevdet seg bra i konkurranse med byklubbene i fylket.

I løpet av tre år fra 1930 til 33 økte Østfold Schakkreds til å bli 14 klubber. Hele åtte av dem lå langs en mil av nedre del av Glomma fra Sarpsborg til Fredrikstad. Noen av klubbene drev godt bare i en kortere periode og ga seg. Nabbetorp Schakklubb deltok i kretskampene i 1930 og 31 og meldte deretter at klubben var oppløst. Medlemmene hadde som vi forstår flere andre klubber i nærheten å kunne bli med i.

Torp Schakklubb deltok i kretskampene fra 1930 og i alle fall til og med 1937, ofte med gode resultater. I en

omtale av en tidlig tapt kamp mot Sarpsborg med 2-6 spilt 18. november 1928 var Torp Schakklubb stiftet året før, i tilfelle altså i 1927.

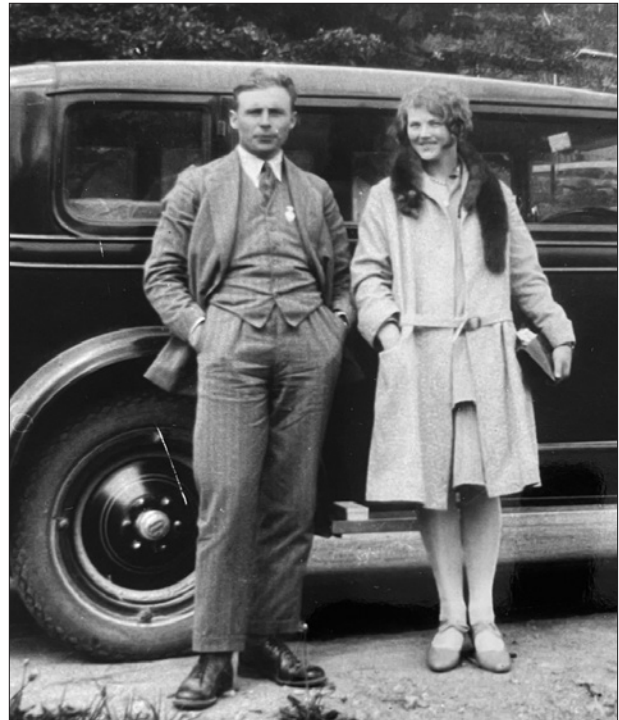
Nye klubber på vestsiden av Glomma var Lisleby Sjakk-selskap, stiftet 11. september 1932, som over lang tid ble en av de viktigste, og det samme Lahelle Sjakklubb som fantes i alle fall fra 1931 og ble opptatt i kretsen fra 1933. Dessuten Rolvsøy som vi omtaler i neste avsnitt.

Noen klubber ble mer døgnfluer. Fredriksstad Blad forteller 5. mars 1931 om en lagkamp som Schakklubben «Reti» vant med 5½ - 4½ over Apenesfjeldets Schakklubb, og deretter at «Reti» søndag 8. mars 1931 vant med 6½ - 1½ over Lahelle. For «Reti» vant da Jens Larsen på førstebord mot Hendri Lauritzen. Men klubben ble nok snart borte, og en spiller som Petter Humlekjær dukker snart opp i Fredrikstad Schak-selskap og senere igjen i Arbeidernes Sjakklubb.

Vi nevner også at Rakkestad Schakklubb ble meldt inn i kretsen i januar 1930 og straks kom med i kretskampene i B-klassen.

Greåker og Rekustad ble Rolvsøy Schakselskap

Greåker Schakklubb som viste seg brukbart fram i kretskampene i 1928 og 29,

Konrad Harlem var sentral i Rekustad Sjakk-klubb, og deretter Rolvsøy Schakselskap. Her med forlovede og bil i 1928 eller 29.

ser ut til å ha mistet gnisten i de neste årene, men i mellomtida var Rekustad Sjakk-klubb startet noen få kilometer lenger vest, over brua til daværende Rolvsøy herred.

Rekustad-klubben viste et lovende nivå ved å vinne en lagkamp 22. februar 1932 mot et kombinert B- og C-lag fra selveste Fredrikstad Schakselskap. Kampen gikk over 12 bord, og Rekustad vant med 7½-4½.

Rekustad – Fredrikstad B & C	7½-4½
Konrad Harlem – Chr. Karlsen	1-0
Karl Nilsen – Petter Humlekjær	0-1
Arnfinn Hauge – Gøsta Odéen	0-1
A Rostad – Thorbjørn Jansen	1-0
T. Hansen – Erling Hansen	½-½
Joh. Andreassen – Rolf Karlsen	½-½
Edv. Holmen – Helge Liland	½-½
Johs. Ryen – A. Henriksen	1-0

Asbjørn Martinsen – O. Østbye
K. Brynildsen – A. Kolvig
Bj. Nilsen – P. Hansen
H. Henriksen – H. Karlsen

1-0
0-1
1-0
1-0

Fredrikstad Dagblad fortalte at det snart ville bli en returkamp i Fredrikstad, men den ble det trolig ikke noe av. I alle fall forteller avisen 16. november 1932 at:

«Rekustad Sjakk-klubb på Rolsvøy blev 7. ds. opløst, og det blev på generalforsamling samme dag besluttet å gå sammen med den tidligere Greåker Sjakk-klubb med så vel aktive som passi-

ve for å danne en ny og sterkere klubb.»

Den nye klubben fikk navnet Rolsvøy Schakselskap (senere Sjakkelskap), og det første styret ble gartner Georg Lindblom som formann, Konrad Harlem viseformann, O.A. Brinck sekretær, Syver Nes kasserer og Ferd. Finckelsen turneringsleder. Lindblom hadde bakgrunn fra klubbene Sarpsborg og Greåker, Finckelsen fra Greåker og Konrad Harlem fra Greåker og Rekustad.

Harlem var født i Degernes i 1904 og ble en av de sterkeste spillerne i

miljøet. Han klarte remis da stormester Spielmann spilte simultan i Fredrikstad i 1933 og gikk til Sjakkklubben 64 da Rolsvøy-klubben stanset opp antagelig i 1954. I 1930 ser vi at Konrad Harlem drev «Rekustad Frukt- og Cigarforretning». Siden ble han mest kjent som drosjesjåføren på Rolsvøy.

Rolsvøy Schakselskap deltok og hevdet seg greit med lag både i B- og C-klassen i 1933 og 34, før de er tilbake først etter krigen, og da med enda bedre resultater.

En beretning fra Hvidsten-sjakken

Oliver Sigvartsen forteller

I den verdifulle serien ”Veteranene forteller” intervjuet Tor Inge Berger i avisa Demokraten i 1989 Oliver Sigvartsen (1914-2005), sjakkveteran og politisk radikaler fra Hvidsten, det lille stedet ved Glomma som opp mot vår tid bare heter Vesten. Intervjuet er formulert som sammenhengende uttalelser fra Sigvartsens side. Her mye av teksten som gir et unikt innblikk i dette sjakkmiljøet for snart hundre år siden:

«De fleste som samla seg rundt sjakkbrettene på Hvidsten i 20- og 30-åra var arbeidsledige, selv om det iblant kunne vanke en strøjobb i fjellet eller på verket. Så å si alt som var av gutter på Hvidsten og Høleberget sokna til sjakkklubben. På Hvidsten kunne det ligge en sånn 50 hus. Nesten hvert eneste hus stilte med en sjakkspiller.

Sjøl begynte jeg å flytte brikker rett etter skolen, det må ha vært i '29. Første generasjon i klubben var 10-15 år eldre. Det var folk som Emil og Harald Haraldsen, Guttorm Ulriksen, Hans Hansen, Asbjørn Kristiansen, Nils Nilsen, Morten Kristoffersen, Alf Kristiansen og flere med dem.

Hvordan klubben ble starta tør jeg ikke ha noen formening om, men allerede på 20-tallet ble sjakk spilt i organiserte former på Hvidsten. Formelt ble klubben stifta 7. november 1930. Gamlekara lærte opp ungdommen som strømmen til, og den opplæringa må ha gått veldig fort, for allerede i begynnelsen av 30-åra stilte klubben tre åttmannslag på turneringene.

Noen har det i hue, andre i bena, heter det. Det fantes et fotballag her på Hvidsten som triksa i all beskjedenhet på ei løkke ved elva. Men det var sjakkklubben som hadde det store tilsiget. I

Oliver Sigvartsen, sjakkspiller og politisk radikaler.

all rettferdighets navn får en nevne at det var folk som var med begge steder.

Hvorfor det nettopp var sjakk som fenga, er ikke lett å finne forklaring på. Når du spiller sjakk, må du ha god tid,

og tid var det nok av når du gikk uten arbeid. Sjakk er et tankenes spill, der du har bruk for kombinasjonsevne, framsynthet og fantasi. ...

De aller første trekkene på sjakkbrettet gjorde du vel på kjøkkenbordet hjemme – med en velvillig bror eller kamerat som instruktør. Men det varte ikke lenge før du stilte opp i klubben som vanligvis hadde treningskvelder to ganger i uka. Hvidsten var stort sett ei husklynge, et par butikker og et bedehus. I bedehuset fikk vi ikke slippe til – de hellige så saktens på sjakkspillet som Satans verk. Det ble til at klubben leide seg inn for en 10 kroner måneden i stua hos folk som hadde plass å avse og behov for en ekstra skilling. ...

En vanlig sjakkveld starta ved sjutida og kunne vare til både 10 og

Arbeid ved det som den gang var «Hvidsten lense» i Glommas østre løp, et par kilometer nedenfor Sarpsfossen. Foto: Fredrik Friis Giebelhausen.

Hans B. Hansen – Leif G. Christiansen
 Jakob Lund – Sverre Foss
 Th. C. Henriksen – Olaf Mathisen
 Thorbjørn Jansen – Wilhelm Nietzsche
 J.N. Johansen – Brynjulf Lier

0-1
 0-1
 ½-½
 0-1
 ½-½

brandsen 29. juli 1906 og Petter Strøm 31. januar 1907.

Det klaffet dårligere for Petter Strøms sjanser til å nærme seg toppen nasjonalt. Han deltok i to landsturneringer og vant en 2.premie begge ganger, i Drammen i 1929 i 2.klasse og i Bergen 1932 i 1.klasse. Om en av disse hadde blitt byttet ut med en 1.premie, ville han rykket opp og kommet mer fram i lyset.

Det kunne ta sin tid å nå toppen i en klubb. Petter Strøm ser ut til å ha blitt med i Haldens Schakselskap, som 20-åring i 1927 og vant det året 3.klasse i klubbturneringen og deretter 2.klasse i 1928 før han ble klubbmester i 1929, og i alle de neste årene.

I kretskampene ble han raskt forskjellen som gjorde at Halden plutselig vant og ble Østfoldmester for lag i 1929. I sesongene 1927-29 ser han ut til å ha vunnet alle partiene sine på laget der han klatret helt opp til førstepord i den avgjørende omkampen mot Fredrikstad i 1929 og vant over Sverre Madsen.

Bare mot Erik Madsen fikk han det vanskelig, med tap i kretskampen i 1930, remis i 1931 og tap i 1932.

Petter Strøm ble borte etter en drukningsulykke 28. april 1935. Lokalavisene «Halden» og «Halden Arbeiderblad» fortalte fredag 24. mai 1935:

«Petter Strøm ble begravet ved Os gravkapell i Halden i går. Det var krans fra arbeidsgiveren Halden tollsted med takk for godt og nøyaktig utført arbeid og krans fra Halden Sjakkelskap ved William Karlsen som også la på en krans fra Tistedal Sjakklubb. Medlemmer av Halden Sjakkelskap bar bårn til graven.»

Nordisk turnering i København

Den nordiske turneringen i København 18.-25. august 1934 ble en stor mønstring av toppspillere fra landene. I landslagsklassen vant selveste Aron Nimzowitsch foran Lundin, Ståhlberg, Enevoldsen og Stoltz. Tidligere norgesmester H.C. Christoffersen fra Drammen var eneste norske spiller i klassen, og måtte nøye seg med 2½ poeng av 8.

Bedre gikk det med sju norske spillere i mesterklassen, bak finske Ilmari Solin som var suveren med 9 poeng av 10. Ernst Rojahn tok 6 poeng, Harry Kongshavn 5½, Erik Madsen 5, Einar Haave, Sigurd Heiestad og H.G. Hansen alle 4 og regjerende norgesmester Trygve Halvorsen bare 1½ poeng.

Erik Madsen startet igjen glimrende og hadde 3½ poeng etter 4 runder,

Lagsjakk i alle retninger

Som vi nå vet, besto sjakklivet i Østfold lenge utelukkende av rene klubbturneringer og ellers lagsjakk, med kretskampene som det sentrale. I 1935 deltok minst 27 lag i kretskampene, fordelt i A-, B- og C-klassen. Fredrikstad Schakselskap vant enda en gang A-klassen, selv om det egentlig var ganske jevnt.

Til gjengjeld, kan vi kanskje si, ble det også invitert til en del lagkamper og turneringer uten Fredrikstad, og noen ganger med bare B- og C-klubber. Sarpsborg Sjakklubb fylte 15 år 23. januar 1935 og holdt en jubileumsturnering søndag 20. januar som Hvidsten vant med 5 poeng foran Sarpsborg også 5 poeng, Moss 4, Halden 2½ og også Selbak 2½ poeng.

Selbak Schakkklubb deltok med tre lag i kretskampene og vant 14. april finalen i C-klassen med 4½ - 3½ over Lisleby. Den lokale interessen kunne være imponerende stor. «Ca. 100 tilskuere på en solskinsdag viser hvilken interesse det er for sjakk på Selbak», skrev Smaalenenes Social-Demokrat to dager etter kampen.

Første påskedag, da kretslaget spilte i Göteborg, arrangerte Torp Schakkklubb en lagturnering som avslutning på sesongen, med 10 spillere på hvert lag. Resultatene ble: 1. Torp 8½, 2. Lisleby 6½, 3. Lahelle 5½, 4. Selbak 5, 5. Nordby 4½ poeng. Den senere storspilleren Rolf Mørch Hansen fra Selbak vant den påfølgende lynturneringen, 16 år gammel.

På høsten ser vi i avisene for eksempel at Kongsten Schakkklub inviterte Sarpsborg til en pokalkamp 15. desember, som opptakt foran kretskampene. Hvert lag stilte 15 spillere, og Sarpsborg sikret seg pokalen med å vinne 8½ - 6½. På førstepord vant Erik Sæther for Sarpsborg over Kongstens Harald Syversen. På andrebord vant til gjengjeld Helge Rustad for Kongsten over Arne Karstensen.

Haldens talent Petter Strøm

Petter Strøm i Halden var nok Østfold-sjakkens tredje store talent i sin generasjon nest etter Erik Madsen i Fredrikstad og Andreas Gulbrandsen i Moss som begge kom raskt opp i den norske sjakkeliten. Erik Madsen var født 21. januar 1903, Andreas Gul-

Kl. C:

Gresvik – Rakkestad	4-4
Ole Johansen – Kristian Tangen	1-0
Rolf Henriksen – A. Andersen	1-0
Gunnar Edvardsen – O. Thue	0-1
Arne Mathiasen – Ole Vedahl	½-½
Ivar Pettersen – A. Oliverson	1-0
Jens Madsen – K. Riseberg	0-1
John Gondresen – Georg Berg	0-1
Hans Hauge – L. Kristoffersen	½-½

Finalekamp Kl. B 14.4.35:

Nordby – Sarpsborg B	5-3
A. Pedersen – Arne Karstensen	½-½
E. Kristiansen – Odd Navestad	½-½
Henry Kristiansen – Arne Hvidsten	1-0
N. Andreassen – A.T. Nilsen	½-½
Albert Andersen – Arthur Martinsen	1-0
O. Johansen – Wilbert Martinsen	½-½
J. Larsen – Kåre Ringsrud	0-1
S. Wilhelmssen – E. Andersen	1-0

Finalekamp kl. C 14.4.35:

Lisleby – Selbak	3½-4½
Herb. Johansen – Mathis Engebretsen	0-1
Asbjørn Olsen – Kjell Nygård	½-½
Ludvig Danielsen – Håkon Capjon	0-1
Thorstein Gjermundsen – Kai Wessel	1-0
Reidar Bærøe – Rolf Sandersen	0-1
Trygve Larsen – Håkon Larsen	1-0
Øivind Hansen – Anker Andersen	1-0
T. Arntzen – Olaf Capjon	0-1

Kretsmesterskapet 1935:

Klasse A: 1. Fredrikstad 27%, 2. Moss 25%, 3. Sarpsborg 24%, 4. Selbak 22½, 5. Kongsten 13, 6. Hvidsten 7 (Halden trakk seg underveis.)

Klasse B, avd. 1: 1. Nordby Schakkklub, 2. Sundløkken, 3. Gresvik, 4. Tistedalen, 5. Lahelle, 6. Rakkestad

Klasse B avd. 2: 1. Sarpsborg 36, 2. Selbak 23½, 3. Fredrikstad 22½, 4. Kongsten 18, 5. Moss 13%, 6. Hvidsten 6½

Nordby kretsmester etter seier i finalekampen.

Klasse C, avd. 1: 1. Selbak Schakkklubb 8½, 2. Fredrikstad 8, 3. Sarpsborg 5½

Klasse C, avd. 2: 1. Lisleby. (Torp og Arbeidernes Moss i samme avdeling)

Selbak kretsmestere i C-klassen etter seier i finalen.

H.G. Hansen (1881-1964), norgesmester i 1921 og 27 og en sterk spiller til lenge etter krigen. Foto fra 1938. Foto Benkow.

men falt av noe mot slutten. Det ser ut til at han hadde et visst kondisjonsproblem i sterke turneringer gjennom hele karrieren. I andre runde fikk han møte den gamle og fortsatt slagkraftige norgesmesteren H.G. Hansen.

Erik Madsen – H.G. Hansen, OSS

Siciliansk B23

**1.e4 c5 2.Sc3 Sc6 3.Sge2 e5 4.d3 Sf6 5.f4?! d5!
6.exd5 Sxd5 7.Sxd5 Dxd5 8.Sc3 Dd8 9.Le3 Ld6**
Svart har kommet best ut av åpningen, og sterkest var 9...exf4 10.Lxf4 Le6.
**10.fxe5 Sxe5 11.Le2 0-0 12.0-0 b6 13.Sb5 Lb7
14.Sxd6 Dxd6 15.Kh1 Tad8**

Eller 15...Tae8!

**16.Lf4 Dg6 17.Tf2 Sc6 18.Lf3 Df6 19.Le4 Dxb2
20.Lg5 Td6 21.Tb1 Dd4 22.Tf4**

Bedre var 22.Dh5! f5 23.Tbf1 g6 24.Dh3, og hvit står i overkant.

22...De5 23.Th4 f5?!

Stockfish foreskriver 23...h6! da 24.Lf4 besvares med 24...Dxe4 og svart står bra. Svart kunne også valgt 23...Dxg5 24.Th5 Df4 25.Lxh7+ Kh8 26.Lg6+ med remis.

24.Lf4 Df6 25.Lxd6 fxe4?

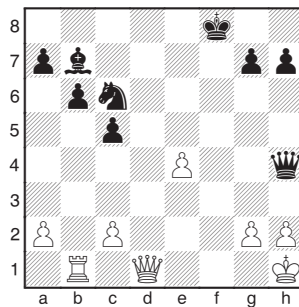
Svart ville klart seg noenlunde med 25...Dxd6.

26.Lxf8 Dxb4 27.dxe4

Enda bedre 27.Lxc5!

27...Kxf8(?)

Noe bedre var 27...Sd4. Nå har hvit en vinnende fortsettelse.

**28.Dd7! De7 29.Tf1+ Kg8 30.Dd5+ Kh8 31.Tf7
De8 32.Txb7 h6 33.Tc7 Sb4 34.Df5 Sc6 35.Tc8
Sd8 36.Dd5 1-0**

Musikk- og sjakkbegavelsen Erik Madsen

Og historien om en ganske unik musikkfamilie

Madsens orkester. Foran faren Hans Petter. Bak fra venstre de sju brødrene Haakon, Birger, Eivind, Eugen, Sverre, Erik og Gunnar. Bilde tatt på Bygdøyenes i Oslo i 1931.

Erik Madsen (1903-68) har en sentral plass i denne boka, som Fredrikstad-distriktets aller fremste sjakkspiller gjennom tidene. Han deltok i 13 landsturneringer og 10 av dem i øverste klasse som het mesterklassen eller landslagsklassen og siden fikk navnet eliteklassen. I alle fall i 1933 og 1949 kjempet han underveis reelt om å bli norgesmester. Han gjorde også jevnt gode resultater i nest øverste klasse i fem nordiske turneringer fra 1928 til 59, to internasjonale turneringer i Danmark og 17 landskamppartier, derunder sjakkolympiaden 1952 i Helsingfors.

Erik Madsen ble dessuten en av Norges fremste postsjakkspillere både internasjonalt og med en NM-tittel fra 1952. Han var formann i Fredrikstad Schakselskap gjennom fem år, fordelt over tre ulike perioder, og var ukentlig sjakkspaltist i avisa Demokraten fra 1945 til sin død i 1968.

Noen har nærmest rangert Fredrikstads sjakkspillere etter antall klubbmedlemskap, og da har Erik Madsen bare de fire fra 1924, 26, 27 og 30. Han deltok faktisk aldri mer i klubbturneringene etter 1930, året da han debuterte i landslagsklassen i NM. Dette skyldtes et travelt liv med musikk og familie kombinert med å prioritere å stille opp for klubben i kretskampene og prøve å komme videre som sjakkspiller.

Erik Madsen, sjakkspilleren og musikeren.

Da Erik Madsen døde 24. mars 1968, var det framfor alt byens kjente musiker, sang- og musikk lærer, dirigent og komponist som ble sterkt hyllet i Fredrikstads Blad og andre steder. Det tok uvanlig nok bare noen måneder før en gate ved gamle Fredrikstad stadion hadde fått navnet Erik Madsens vei. Litt tidligere var han hedret med Kongens fortjenestmedalje i gull. Han hadde ikke noen sterk helse lenger, men så sent som dagen før sin bortgang var

han i full virksomhet som musikk lærer på Frydenberg gymnas. Han spilte fløyte og obo og senere fortrinnsvis piano pluss håndterte dirigentstokken. Erik Madsen dirigerte i mange år et større antall sangkor og orkestre, og hadde mange privatelever.

Mest kjent er kanskje Erik Madsens musikk til den populære byoperetten «Det hendte i den gamle by» som ble oppført første gang i april 1932. Det var samme år han begynte i stillingen som sang- og musikk lærer på daværende Fredrikstad høyere almen skole. Senere ble han også organist i Østre Fredrikstad kirke.

Kuriøst nok var Erik Madsen født akkurat samme dag som Fredrikstad Schakselskap ble stiftet, 21. januar 1903. I en presentasjon i bladet Postsjakk nr. 10 1950 forteller han at han «begynte å pusle med sjakkbrikkene i 13-årsalderen, og har puslet jevnt med dem siden, således at sjakken er gått meg i blodet, hvilket jeg er glad for. Min hobby har vært meg til glede og oppmuntring i mange år, og jeg håper at den fortsatt vil være det.»

Erik Madsen var en av de sju sønnene til Hans Petter og Amalie Madsen som sammen med faren kom til å utgjøre «Madsens orkester», også kalt «Madsane» som var både danseorkester, underholdningsorkester og konsertorkester med klassisk repertoar, og ble et begrep langt utenfor Fredrikstad. De sju var

Mathiesens Teaterbyrå
Byens operette:
Det hendte i den gamle by!
 Operette-skuespill i 5 akter
 av Sissi Apenes og Chr. B. Apenes
 Musikk av Erik Madsen.
PREMIERE
 torsdag 21. april kl. 8
 i Phoenix.
 Inntekten går til bevarelse av
 gamlebyen og dens verdifulde
 kulturminner.
 Entree: Galleri kr. 1.00, numm.
 kr. 1.50 og 2.00. Salen, unum.
 kr. 1.50 og numm. kr. 2.50
 og 3.50. Bill. fra lørdag mor-
 gen i Mathiesens Musikkhandel,
 Nygårdsgt. telefon 913.

Arbeidet med byoperetten «Det hendte i den gamle by». Til venstre ved pianoet Erik Madsen, sammen med forfatterne Sissi og Christian B. Apenes.

En samlet Fredrikstad-klubb dominerte 1960-tallet

Fredrikstad-sjakken fikk på 60-tallet en ny varslet storhetsperiode, med forente krefter av Sjakklubben 64 og Fredrikstad Schakselskap. Selskapet bidro først og fremst med Wilhelm Ramm som inntok førstepordet foran Eilert Pettersen og Asbjørn Andreassen, supplert med velspillende ungdommer som Bernt Nordby, Roger Hansen, Ola Pedersen, Leif Ekeli, Kai Nilsen og flere.

1960-tallet var en krevende periode for fritidsaktiviteter som sjakk, fordi mange plutselig ble sittende hjemme foran det nye fenomenet Fjernsynet, TV'n. Også konkurransen fra andre «moderne» fritidsaktiviteter ble sterkere da Ola Nordmann ble mer (auto)mobil og fikk bedre råd. De ivrigste og beste spillerne holdt nok like mye fast ved sjakken som før, mens mange rene hobbyspillere kunne svikte klubbene, en tendens som startet på siste del av 1950-tallet. Det kan heller ikke utelukkes at voksne spillere på et lavere nivå ikke syntes det var bare stas å bli «feid av brettet» av unggutter som kom opp gjennom skole- og juniorsjakken, og følte at miljøet ikke ble helt det samme lenger. Når dette er sagt, klarte sjakken i Østfold seg ganske bra.

Wilhelm Ramm (til venstre) og Bernt Pettersen ved starten av avispartiet i 1962 mellom Demokraten og Sarpsborg Arbeiderblad.

Wilhelm Ramm briljerer

Fusjonen mellom Fredrikstad-klubbene fikk storspilleren Wilhelm Ramm ut på brettet igjen gjennom de neste 12-13 årene, til glede både for nivået internt og klubbens slagkraft i lagkamper. Bernt Nordby forteller om hvordan Ramm i praksis trente flere av de nye lovende juniorspillerne da han samlet flere av dem til sjakk hjemme hos seg selv. Bernt ble en beundrer av sjakkferdighetene til Wilhelm Ramm og viser følgende parti som eksempel på at den oftest strategisk spillende Ramm i høy grad også kunne kombinere, når det var løsningen. Her i møte med en av byens mest lovende juniorer, spilt i 1961 i Fredrikstad Schakselskap:

Ola Pedersen – Wilhelm Ramm
Hollandsk A91

1.c4 f5 2.d4 Sf6 3.g3 e6 4.Lg2 Le7 5.Sc3 0-0 6.Dc2 De8 7.e4 fxe4 8.Sxe4 Dg6 9.Sxf6+ Dxf6 10.Sf3 Sc6 11.0-0!?

Et litt mystisk bondeoffer. Hvit kunne også enkelt ha spilt 11.Le3 d6 12.0-0.

11...Sxd4 12.Sxd4 Dxd4 13.Lf4

Eller enda sikrere 13.Le3.

13...d6 14.Le4 h6 15.Ld2?!

Mer naturlig var et trekk som 15.Tae1.

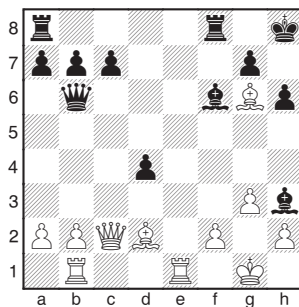
15...Lf6! 16.Tab1 d5! 17.Lh7+ Kh8 18.cxd5?!

Heller 18.Ld3. Det er risikabelt å slippe svarts andre løper ut i spill..

18...exd5 19.Lc3 Db6!

Fortsettelsen viser hvor sterkt dronningen står her.

20.Lg6 Lh3 21.Tfe1 d4! 22.Ld2

22...d3!

Drepende. Etter 23.Dxd3 hadde fortsettelsen blitt som i partiet, med noen flere trekk til matt.

23.Lxd3 Dxf2+!! 0-1

Hvit ga opp, i stedet for å la seg sette vakkert matt med 24.Kxf2 Ld4+ 25.Ke2 Lg4#.

Wilhelm Ramm var nok den mest kompetente Fredrikstad-spilleren på 60-tallet og vant blant annet de fire første klubbmesterskapene etter sammenslåingen. Klubbmesterskapene samlet i stor grad de beste spillerne, og den sterkeste konkurrenten til Ramm var som ventet Eilert Pettersen, og ellers fra 1963 til 68 ungdommen Roger Hansen, antagelig litt mer overraskende.

I det daglige arbeidet Ramm på kontoret til Kiærs Bruk, en stor telastbedrift med opphav fra «plankeadelens» glansdager i Fredrikstad.

I 1962 representerte Wilhelm Ramm Fredrikstad i en bykamp mot Sarpsborgs spiller Bernt Pettersen. Det var organisert som et avisparti mellom Demokraten og Sarpsborg Arbeiderblad med ett trekk per dag slik som i de populære radiosjakklandskampene.

Bernt Pettersen var en fullverdig motspiller som like etter krigen kom fra Sundløkken til Sarpsborg Sjakklubb der han til sammen ble klubbmester

Formann Leif Sørensen holder tale under Fredrikstads 60 års jubileumsfest i 1963. Nærmest til høyre sitter kretsformann Rolf W. Tangen. Til venstre for Sørensen sitter president Arne S.B. Krogdahl. Ved bordenden Eilert Pettersen.

12 ganger. Avispartiet ble Siciliansk der Ramm fikk et visst overtak med de svarte brikkene, men Bernt Pettersen forsvarte seg godt, og da endte spillet remis.

Uavgjort på telefon mot Tønsberg

Tønsberg Sjakklubb var lenge en av de nest sterkeste klubbene i landet etter krigen, bak Oslo Schakselskap. I denne klassen meldte Fredrikstad seg også på igjen etter sammenslåingen, og 12. mars 1961 barket de to klubbene sammen i hele 12 partier spilt over telefon. De fire første bordene ble regnet som A-klassen, de fire neste B-klassen og de fire siste C-klassen. Så endte denne store og spennende matchen med 2-2 i alle klasser og dermed til sammen 6-6.

Tønsberg - Fredrikstad

Ernst Rojahn - Wilhelm Ramm	1-0
Jon Kristiansen - Eilert Pettersen	0-1
Daniel Hvalryg - Bernt Nordby	½-½
Gunnar Moe - Asbjørn Andreassen	½-½
John Johannessen - Sverre Appelgren	½-½
K. J. Berg - Odd B. Johansen	1-0
Eiolf Wilhelmsen - Ola Pedersen	0-1
Odd Kvilhaug - Jan Mentzen	½-½
Hølger Hassum - Leif Lindgren	1-0
Bjørn Lennertsen - Gunnar Skinstad	½-½
Fritjof Hotvedt - Torstein Sørli	0-1
Ragnar Berg - Leif Lindgren	½-½

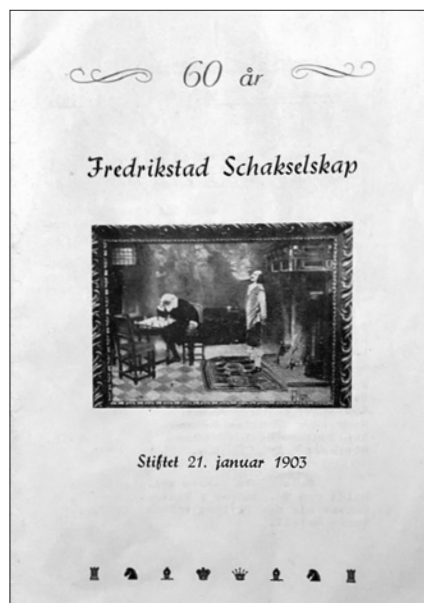
Feiringen av 60-årsjubileet

Fredrikstad Schakselskap feiret seg selv grundig også til 60-årsdagen 21. januar 1963. Dagen før, søndag 20. januar, ble det holdt en jubileumsturnering i god gammel stil med 10-mannslag, og jubilaranten gikk selv til topps med 8 poeng. Sarpsborg fulgte nærmest med 7 poeng og Selbak med 5. Moss og Indre Østfold deltok også uten at vi finner poengsummer eller detaljer noe sted. Parallelt ble det holdt en juniormatch over 10 bord mellom Fredrikstad og

Oslo-klubben Lambertseter, som hjemmelaget vant med hele 8½ - 1½.

Jubileumsfesten var lørdag 26. januar i Håndverkerens lokaler, med president Krogdahl og kretsformann Rolf W. Tangen blant gjestene, sammen med Erik Madsen som ble selskapets nye æresmedlem. Unge Ola Pedersen var kveldens toastmaster.

Til jubileet ble det laget et verdifullt lite hefte, redigert av Leif Sørensen, Wilhelm Ramm og Tor Svendsen, med en kort gjennomgang av historien gjennom 60 år. Som jubileumskomiteé var nedsatt Jan Nilsen, Arve Johansen og Per Odne, og styret i jubileumsåret var Leif Sørensen formann og turneringsleder, Eilert Pettersen viseformann, Gunnar Skinstad kasserer, Tor Svendsen sekretær, Egil Andreassen materialforvalter og Per Odne styremedlem. Revisorer Wilhelm Ramm og Jakob Lund.

Jubileumsheftet laget til 60-årsjubileet.

Kretskampene 1961

Kl. A 17.1.61:

Fredrikstad - Sarpsborg	6½-1½
Wilhelm Ramm - Arne Karstensen	1-0
Eilert Pettersen - Bernt Pettersen	1-0
Asbjørn Andreassen - Nils Kristiansen	1-0
Tor Svendsen - Conrad Nilsen	1-0
Sverre Appelgren - Tomas Nikolaisen	1-0
Konrad Harlem - John Dahlgren	1-0
Johan Jensen - Odd Lande	0-1
Ragnar Andresen - Arnfinn Helgeland	½-½

Ble spilt dobbelt runde, Sarpsborg vant returkampen med 5½-2½. Fredrikstad spilte da uten Ramm.

Kl. A 14.2.61:

Fredrikstad - Selbak	6-2
Wilhelm Ramm - Odd Arntsen	1-0
Eilert Pettersen - Finn Karstensen	½-½
Bernt Nordby - Jan Larsen	½-½
Sverre Appelgren - Odd L. Hansen	½-½
Konrad Harlem - Per Syversen	½-½
Johan Jensen - Oskar Holleby	1-0
Ragnar Andresen - Arne Martinsen	1-0
Ivar Hansen - John Abrahamson	1-0

Kl. B 26.1.61:

Moss B - Hobøl	4½-1½
Erling Johannessen - Erik Danielsen	1-0
Hans Mellingen - Erik Egeberg	1-0
Rolf H. Hansen - Hilmar Hammerhei	0-1
Kristian Kjenn - Gunnar Haug	½-½
Alf Brynildsen - Kristen Jensen	1-0
Roar Botner - Arvid Smestad	1-0

Kl. C 26.1.61:

Moss C - Os	3½-2½
Erland Amundsen - Jørgen Haugen	0-1
Arne Andersen - Toralf Solberg	1-0
Erling Kjenn - Trygve Rådahl	1-0
Johan Fr. Broen - Knut Rådahl	½-½
John Jensen - Johs. Grav	0-1
Sigurd Stene - Bronislaw Nesbekk	1-0

Kl. B 12.2.61:

Askim - Moss	3-3
Jonny Fossum - Erling Johannessen	½-½
Harry Fossum - Rolf Hedløy Hansen	0-1
Sverre Haug - Kristian Kjenn	1-0
Odd Veiberg - Alf Brynildsen	1-0
Einar Enger - Haakon Johansen	0-1
Albert Steen - Reidar Bergh	½-½

Kl. B 12.2.61:

Askim 2 - Moss 2	2-4
Magnus Olsen - Arne Andersen	1-0
Widar Fossum - Erling Kjenn	½-½
Harald Bjørnd - Johan Fr. Broen	½-½
Asbjørn Vesteng - John Jensen	0-1
Knut Johansen - Henning Øien	0-1
Ivar Dahl - Sigurd Stene	0-1

Finale klasse B: (mai 1961)

Fredrikstad - Askim	2-4
Johan Jensen - Jonny Fossum	0-1
Ragnar Andresen - Harry Fossum	1-0
Odd B. Johansen - Sverre Haug	0-1
Ola Pedersen - Einar Enger	½-½
Jan Mentzen - Harald Bjørvand	0-1
Thorbjørn Skåksrud - Ivar Dahl	½-½

Dette var andre finalekamp. Den første spilt i Askim endte 3-3. Askim vant kretsens vandrepokal i klasse B til odel og eie. Saken slått pent opp på sportssiden i lokalavisen Øvre Smaalenene mandag 8. mai 1961.

Kretsmesterskapet 1961:

Klasse A: 1. Fredrikstad, 2. Sarpsborg, 3. Lisleby, 4. Selbak 17½ (dobbelt runde)

Klasse B sør: 1. Fredrikstad, 2. Sarpsborg, 3. Hvidsten, 4. Fredrikstad 2, 5. Selbak 6½

Klasse B nord: 1. Askim 24, 2. Moss 18½, 3. Mysen 17, 4. Hobøl 12½

Klasse C sør: 1. Fredrikstad, 2. Hvidsten, 3. Selbak, 4. Sarpsborg

Klasse C nord: 1. Moss 24, 2. Mysen 18½, 3. Os 17½, 4. Askim 12

Moss vant finalen i kl. C med 3½-2½ mot Fredrikstad.

Fr.stads Schakselskaps 60 årsfest

Erik Madsen utnevnt til æresmedlem

Fredrikstad Schakselskap holdt lørdag sin 60 års jubileumsfest i Håndverkerens lokaler. Det ble i alle deler en vellykket fest, som vanlig er når sjakkspillere møtes.

Jubileumskomiteens formann Jan Nilsen ønsket gjester og medlemmer med damer hjerteleg velkommen til jubileet, overlot så ordet til aftenens toastmaster Ola Pedersen, som beviste at det ikke bare var på sjakkbrettet han var mester.

Aftenens hovedtaler var Selskapets formann Leif Sørensen som nevnte at han kanskje ikke var den rette til å snakke om Selskapets 60 års beståen, men at det var en glede for ham å gjøre dette. Det var skrevet en fyldig beretning som var utlevert til medlemmene på forhånd, så han skulle ikke komme inn på så meget av Selskapets historie.

Allikevel sa Sørensen måtte han komme inn på en del av det som Selskapet hadde skapt i disse årene, spesielt ble Selskapets eldste medlem Jakob Lund hedret med at medlemmene reiste seg og som formannen sa «vi gjør dette for en høvdingskikkelse i norsk sjakk, tenk bare han var klubbmester i 1917 for første gang å 40 år etter i 1957 ble han atter mester, dette beviser interessen for sjakkspillet.»

Formannen kom så inn på aftenens høydepunkt utnev-

Leif Sørensen fikk dette morsomme sjakkbrettet med klubbkameratens autografer og sin egen profil for energisk innsats i klubben. Vi ser ham her sammen med junioren Torbjørn Skåksrud som holdt en utmerket takketale fra junioravdelingen.

Nedenfor ser vi det gamle og det nye æresmedlem Erik Madsen og Jakob Lund.

medlem, vi skal ikke her komelsen av Erik Madsen til æresmedlemmenes navnetrekk i rutene.

Erik Madsen takket for det meget hyggelige som var ham

Noe av avisreportasjen ved 60-årsjubileet.

Også årets klubbmesterskap var en jubileumsturnering som ble vunnet av Wilhelm Ramm. Og jubilanten FSS sørget igjen for å bli kretsmestere i både A-, B- og C-klassen. Etter sammenslåingen med 64 var Fredrikstad faktisk blitt like dominerende igjen i kretsen som før krigen.

Moss og Gulbrandsen tilbake

Gamle hederskronte Moss Schakklub hadde liksom Fredrikstad Schakselskap en downperiode på 50-tallet, da også Andreas Gulbrandsen trakk seg tilbake fra aktiv spilling, uten at vi vet hva som kan ha vært årsaken til hva.

Sjakkaktiviteten i Moss økte inn på 60-tallet med ny rekruttering, og klubben søkte og fikk tildelt arrangementet av Landturneringen i 1963. I november 1962 døde plutselig den mangeårige formannen Reidar Bergh som skulle vært turneringsleder i Landturneringen, men klubben hadde nå fått flere nye ressurspersoner som klarte arrangementet fint på Bytårnet skole.

To av de mest aktive var formannen Arne Andersen og sekretæren John H. Jensen som begge også var sentrale i klubbens skolesjakkutvalg. Fra 1963 var klubbens gamle norgesmester Andreas Gulbrandsen tilbake ved brettet i lagkampene og stilte også opp i mesterklassen i NM på hjemmebane.

Moss Schakklub etablerte tidlig en bra kontinuitet i skolesjakkarbeidet, og vi ser at Hoppert skole deltok med et respektabelt resultat i NM for skolelag i 1963. I 1966 gikk finalen i NM for skolelag også av stabelen i Moss.

John Harald Jensen (1923-94) stilte seg i 1967 også til disposisjon som kandidat til presidentvervet i Norges Sjakkforbund. Da også Trygve Waage stilte, ble John H. Jensen fra Moss i stedet visepresident og formann i skole- og ungdomsutvalget det neste året. Han var i det daglige journalist i Moss Dagblad og bidro til at sjakken fikk mye lokal omtale i løpet av 60-tallet, ikke minst skole- og juniorsjakken som var både et satsingsområde og godt stoff.

Kretskampene 1962

Kl. A 14.1.62, runde 1:

Lisleby - Selbak	3-3
Harald Marthinsen - Odd Arntsen	½-½
Gunnar Hansen - Mathis Engebretsen	½-½
Erling Johansen - Per Syversen	1-0
Wessel Danielsen - Odd L. Hansen	0-1
Bjørn Larsen - Arne Martinsen	1-0
Thorstein Gjermundsen - J. Abrahamsen	0-1

Kl. A:

Hvidsten - Sarpsborg	3-3
Karl Olsen - Bernt Pettersen	0-1
John Magnussen - Conrad Nilsen	1-0
Søren Nilsen - Bjørn Minge	0-1
Reidar Olsen - Nils Kristiansen	1-0
Kjell Nilsen - Ivar Iversen	0-1
Arne Ulriksen - Sverre Johansen	1-0

Kl. B:

Hvidsten B - Sarpsborg B	1½-4½
Rolf Tangen - Odd Lande	0-1
Oddvar Ulriksen - Sigurd Wærstad	1-0
Jan Knold - Harry Bråthen	0-1
Hans Ulriksen - Arild Gustavsen	0-1
Per Knold - Odd Navestad	0-1
Rune Fredth - Per Eriksen	½-½

Kl. B 8.1.62:

Selbak - Fredrikstad B 1	2-4
Kai Bergli - Odd Johansen	0-1
Dagfinn Thorvaldsen - Ola Pedersen	0-1
Arne Andersen - Olav Sneve	1-0
John Johansen - John Mentzen	1-0
Finn Hansen - Arve Johansen	0-1
Kjell Halvorsen - Tore Nilsen	0-1

Kl. A 1.4.62:

Fredrikstad - Moss	3½-2½
Wilhelm Ramm - Per Sondresen	1-0
Bernt Nordby - Erling Johannesen	½-½
Asbjørn Andreassen - Alf Brynildsen	1-0
Sverre Appelgren - Johan Fr. Broen	0-1
Ivar Hansen - Hans Mellingen	0-1
Odd Johansen - Kristian Kjenn	1-0

Kl. A Indre, 24.1.62:

Askim - Mysen	3-3
Jonny Fossum - Arnfinn Sørle	1-0
Harry Fossum - Anders Heier	1-0
Einar Enger - Haldor Skaug	0-1
Albert Steen - Johan Bunes	0-1
Ivar Dahl - Walther Pettersen	0-1
Knut Johansen - Petter Lund	1-0

Kl. A 11.2.62:

Sarpsborg - Fredrikstad	3-3
Bernt Pettersen - Wilhelm Ramm	1-0
Conrad Nilsen - Eilert Pettersen	½-½
Bjørn Minge - Bernt Nordby	½-½
Nils Kristiansen - Asbjørn Andreassen	½-½
Arne Karstensen - Kai Nilsen	½-½
Tomas Nikolaisen - Sverre Appelgren	0-1

Kl. B 11.2.62:

Sarpsborg B - Fredrikstad I (B)	2-4
Harry Bråthen - Konrad Harlem	½-½
Ivar Nikolaisen - Ivar Hansen	0-1
Arnfinn Helgeland - Odd Johansen	0-1
Mikhaly Szalay - Johan Jensen	0-1
Arild Gustavsen - Tore Nilsen	1-0
Per Eriksen - Jan Mentzen	½-½

Selbak B - Halden	3½-2½
John Abrahamsen - Jan Erik Nilsen	0-1
Sigurd Vik - Guttorm Klavestad	0-1
Arne Storm Johansen - Freddy Aamodt	1-0
Øystein Engebretsen - Håkon Thorsen	½-½
Kai Bergli - Jens Nilsen	1-0
Arne Andersen - Per Holgeid	1-0

Kl. B Indre, 28.2.1962:

Os - Mysen	4-2
Trygve Rådahl - Walther Pettersen	½-½
Bjarne Torper - Sverre Sørensen	0-1
Jørgen Haugen - Aage Ravneberget	1-0
Knut Rådahl - Laurits Torper	1-0
Johannes Grav - Kristian Skubberud	½-½
Johannes J. Østby - Lars Dybvik	1-0

nye klubben Offerspill som ga fri medlemskontingent som et introduksjons-tilbud og dermed for en periode ble desidert største klubb i forbundet.

Medlemstallet i Norges Sjakkforbund opplevde en dobbelt naturlig topp rett før pandemien, da vi hadde hatt fordel av Magnus Carlsen som verdensmester med TV-sendinger i drøyt seks år. Denne gevinsten fikk et brått avbrudd som det knapt har vært mulig å vinne tilbake.

Fredrikstad Schakselkap ble passert av noen klubber i de største byene, men hevder seg fortsatt godt blant de største klubbene etter medlemstall. 92 medlemmer i 2019, pluss seks bimedlemmer, var nok også ny klubbekord. De andre klubbene kom som vanlig et stykke bak, med Sarpsborg 65, Moss 52, Indre Østfold 29, Halden 13 og Selbak 1 medlem. Siden 1990 har Fredrikstad vært sammenhengende størst i Østfold.

Foto: Øystein Brekke

Fredrikstad 1, til høyre, vinner ØM i hurtigsjakk for lag 2023. Nærmest Avduraim Dogani i spill mot Ragnar Knudsen, Halden. Ved siden av Dogani spiller Kristian Livendahl og Raad Mirza. Turneringslederne Svein Bjørnland, til venstre, og Ole Kr. Førrisdahl følger med.

Norges Sjakkforbunds største klubber per 31. desember 2019

1	Offerspill	1135
2	OSS	201
3	Stjernen	195
4	Bergens	156
5	Nordstrand	126
6	Stavanger	123
7	Fredrikstad	92
8	Bærum	90
9	Sandnes	89
9	Tromsø	89

Kommer og går, Bjørnland består

Fredrikstad startet igjen lovende i 1.divisjon med seier 3-2 over tidligere tiders rival Moss Schakklubb, men siden gikk det tyngre med mange litt for sterke motstandere.

Moss 1 - Fredrikstad 1	2-3
Tobias Lang Nilsen - Avduraim Dogani	1-0
Lars Johan Brodtkorb - Svein Bjørnland	0-1
Robin Olsen - Raad Mirza	0-1
Rune H. Kristiansen - Harry Andersen	1-0
Jonatan M. Andersen - Vette Bjørge Strand	0-1

Svein Bjørnland gjorde det igjen best på laget. Han virker lite opptatt av stilkarakterer eller finurlig åpningsteori, men spiller stødig og stabilt, med gjerne et trøkk mot motstanderens kongestilling når han får sjansen. Moss sin gode mesterspiller fra Horten, Lars Johan Brodtkorb, gjorde noen feil da han begynte å frykte angrep mot kongen sin.

Østlandsserien oktober 2021 Moss
Lars Johan Brodtkorb, Moss - Svein Bjørnland
Réti/Engelsk A04

1.Sf3 f5 2.d3 Sf6 3.g3
Her regnes 3.e4!? fxe4 4.dxe4 5xe4 5.Ld3 som lovende.
3...d6 4.Lg2 e5 5.c4 Le7 6.0-0 0-0 7.Sc3 De8 8.Ld2 Dh5 9.Sd5 Sxd5 10.cxd5 Ld8 11.Tc1 g5!?
12.La5(?)
Denne løperen utretter lite. Bedre var 12.h3.

12...b6 13.Lb4 Sd7 14.Sd2 f4 15.e4?
Gir hvit store problemer. Stillingen er ubehagelig, men 15.Lc3 ga bedre sjanser, f.eks. 15...Sf6 16.e4 g4 17.Te1 f3 18.Lf1.

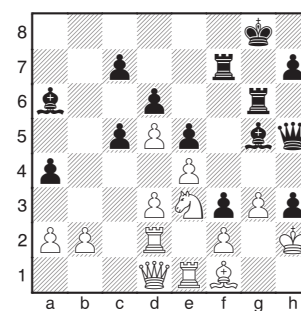
15...g4! 16.Te1 f3 17.Lf1 a5! 18.Lc3 La6! 19.Sb3 a4 20.Sa1 Sc5! 21.Sc2 Lg5
Avgjørende var 21...Sxd3! 22.Lxd3 Dh3, f.eks. 23.Se3 Lg5 24.Lxa6 Txa6 25.Dd3 Lxe3 26.Df1 Dxf1+ 27.Kxf1 Lxc1 28.Txc1 b5.

22.Se3?
Siste sjanse var egentlig kvalitetsofferet 22.Sb4! Lxc1 23.Sxa6 Sxa6 24.Dxc1 Sc5 25.d4 Sd7, og hvit henger noenlunde med.

22...Tf6 23.Tc2 Taf8 24.h4(?) gxh3

Her vant 24...Lxh4! direkte: 25.gxh4 Dxh4 26.Sf5 Txf5 27.exf5 Txf5 28.Lxe5 Th5 29.Lg2 fxg2.

25.Kh2 Tg6 26.Lb4 Tf7 27.Lxc5 bxc5 28.Td2

28...Lf4!

Dette tåler ikke hvits stilling, f.eks. 29.gxf4 Tg2+ 30.Kh1 Tfg7 31.Dxa4 exf4 32.Le2 h2 33.Tdd1 Tg1+ 34.Txg1 hxg1D#.

28.Da4 Lxg3+! 30.fxg3 Dg5 31.g4 Df4+ 32.Kh1 Lc8! 33.Dc2 f2 34.Tc1 Lxg4 35.Le2 Lf3+ 36.Lxf3 Dxf3+ 37.Kh2 Tg2+ 0-1

Svein Bjørnland vant også for andre gang mot Roy Kvamme fra Hønefoss og spilte remis mot Ole Chr. Moen, OSS 1 og Lars Hjelmås, Drammen. Svein har spilt utrolig mange lagkamper for Fredrikstad gjennom drøyt 50 år. Vi kan si at spillerne kommer og går, Bjørnland består!

Nede i 2.divisjon igjen startet laget glimrende med fem strake seire, blant annet en fylkesfinale denne gang mot Sarpsborg. Et nytt opprykk ble hindret med minste tapsmargin mot Offerspill 2. I denne sesongen spilte de fremadstormende unggutta Ben Samuel og Vette for Fredrikstad, og Bjørnland manglet for en gangs skyld i noen kamper.

Nye bra sesonger i seriesjakken

I senere år har Fredrikstad Schakselkap hevdet seg på et bra nivå i Østlandsserien. Sesongen 2019-20 endte med seier i 2.divisjon avdeling B:

Fredrikstad 1	11	16,5
Lillestrøm 1	9	16,5
Strømmen 1	9	17,5
Indre Østfold 1	8	14,5
Nordstrand 4	7	12,0
Moss 2	5	13,5
Stjernen 3	4	12,0
Jessheim	3	9,5

Det var en jevn avdeling der avgjørelsen falt først i siste runde.

Strømmen 1 - Fredrikstad 1	1½-2½
Frode Lillevold - Avduraim Dogani	1-0
Steinar Sidselrud - Raad Mirza	½-½
Jørgen M. Andersen - Svein Bjørnland	0-1
Ask Amundsen - Harry Andersen	0-1

Svein Bjørnland skåret 5½ poeng av 6 og fikk en ratingprestasjon på 2191. Gode resultater også av Avduraim Dogani med 3 av 5, Dimitrios Stellas 2½ av 4 og Harry Andersen 2 av 2. Neste seriesesong, 2020-21, ble avlyst på grunn av koronaen, så Fredrikstads debut i 1.divisjon ble i sesongen 2021-22.

Runde 2:

Sarpsborg 1 – Fredrikstad 1

Øyvind Bentsen – Avduraim Dogani
Sigmund Lunde – Ben Samuel Groth Skaar
Driton Jashari – Vetle Bjørge Strand
Harald Engebretsen – Raad Mirza

1-3

½-½

½-½

0-1

0-1

Runde 6:

Fredrikstad 1 – Offerspill 2

Avduraim Dogani – Vegar Koi Gandrud
Ben Samuel Groth Skaar – Olga Dolgova
Vetle Bjørge Strand – Victor Havik
Raad Mirza – David L. Vangen

1½-2½

½-½

0-1

1-0

0-1

Ø-serien 2022-23 2.divisjon A

Offerspill 2	14	22,5
Fredrikstad 1	11	19,0
Strømmen 1	10	18,5
SOSS 2	6	12,5
Sarpsborg	6	11,0
Bærum 3	5	11,5
Indre Østfold 1	3	10,5
Nordstrand 3	1	6,5

I forrige sesong, 2023-24, var eventyret over for denne gang, da en særdeles jevn avdeling endte med et surt nedrykk til 3.divisjon. Med 4-mannslag kan det gå som det gjorde denne gang, at alle de fire første kampene ga tap med 1½-2½, før det ble seier mot Moss og Strømmen og uavgjort mot 1911 2 som vant avdelingen og rykket opp til 1.divisjon. Fredrikstad manglet bare et halvt poeng her eller i nesten hvilken som helst kamp, for å unngå nedrykk. En suveren seier ble det mot Strømmen 1 som ble nummer 2 i avdelingen.

Fredrikstad 1 – Strømmen 1

Avduraim Dogani – Frode Lillevold
Svein Bjørnland – Steinar Sidselrud
Holger Blauhut – Olav Hjortås
Raad Mirza – Frank Olav Bruun

3½-½

1-0

1-0

1-0

½-½

Klubben har fortsatt for mange gode spillere til å skulle sitte i 3.divisjon. De neste sesongene gir nye muligheter.

Kometene Ben Samuel og Vetle

Blant flere gode unge spillere i Fredrikstad har duoen Ben Samuel Groth Skaar (født 2007) og Vetle Bjørge Strand (født 2008) tatt ekstra store steg framover, fra de startet i Fredrikstad Ungdomssjakk og siden blant annet har fått god veiledning av Per Ofstad.

En herlig sensasjon fikk vi i NM for klubbblag 2022 da fjerdebordspilleren til Fredrikstad 2 i første runde vant over en norsk toppspiller i Oslo Schaksel-skap med 662 ratingpoeng mer enn seg. Det ble et jevnt og tøft parti der unggutten viste jevnt godt spill og sterkest kondisjon i sluttspillet.

NM for klubbblag 2022, Drammen (1)
Ben Samuel Groth Skaar (1666) – Jens Ingebretsen, OSS 1 (2328)
Bogoindisk E11

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sf3 Lb4+ 4.Ld2 a5 5.e3 0-0
6.Ld3 d5 7.cxd5 exd5 8.Dc2 Te8 9.0-0 Sc6
10.a3 Ld6 11.h3 Ld7 12.Sc3 Dc8 13.Sb5 Lf8
14.Tac1 Se4 15.Kh2 f5 16.Sg1 Db8 17.f4 Dd8
18.Sf3 Le6 19.Le1! Tc8 20.Sc3 h6 21.Lb5 g5
22.Lxc6

Her kan Ben Samuel få et trolig avgjørende overtak med 22.Sxe4! dxe4 23.Se5.

22...bxc6 23.g3 c5 24.dxc5 Lg7 25.Td1 c6
26.Se2

Det er lett å bli usikker på store beslutninger, men har var igjen 26.Sxe4! sterkt, og på 26...fxe4 27.Sd4.

26...Ld7 27.Sed4 g4 28.hxg4 Sf6 29.Se5 Txe5!
30.fxe5 Sxg4+ 31.Kg1 Sxe3 32.Dd3 Sxd1
33.Dxd1 Df8(?)

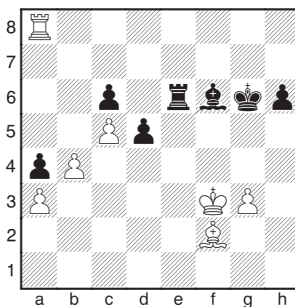
Svart har kjempet godt og kunne nok her holdt stillingen med 33...De7 eller 33...Lxe5. Nå kunne hvit sterkest spilt 34.e6.

34.b4 Lxe5 35.Sxf5 Lxf5 36.Dh5 Dg7 37.Dxf5
Te8 38.Kg2 a4 39.Dh5

Her forteller Stockfish-motoren at 39.b5! cxb5 40.c6 gir stort overtak.

39...Te6 40.Dh3 Te8 41.Dh5 Te7 42.Df5 Lc7
43.Dc8+ Kh7 44.Df5+ Dg6 45.Df8 Tg7 46.Df5
Dxf5 47.Txf5 Kg6 48.Tf8 Te7 49.Lf2 Le5 50.Tc8
Te6 51.Ta8 Lf6(?) 52.Kf3

Hindrer Te2, men han kunne ha slått på a4 med det samme, med gode sjanser til å vinne.

52...Lc3?

Her misser svart sin siste sjanse til å redde spillet med 52...d4 eller 52...Lb2.

53.Txa4 d4 54.Ta7! Tf6+

Det holder ikke med 54...Kf6 55.a4 d3 56.Td7
Lxb4 57.Ld4+ Kg5 58.Le3+ Kg6 59.Txd3.

55.Ke2 Kf5 56.Te7 Tf8 57.Kd3 Lb2 58.Lxd4 Td8
59.Te4 Lxa3 60.Tf4+ Ke6 61.Kc4 Lc1 62.Tf6+
Kd7 63.Td6+ Kc7 64.Tg6 Te8 65.Tg7+ Kc8 66.b5
cxb5+ 67.Kxb5 Lg5 68.Kc6 Te6+ 69.Kd5 Te8
70.Le5 Le7 71.Kc6 Lxc5 72.Tc7+ Kd8 73.Lf6+
Le7 74.Td7+ Kc8 75.Lxe7 Tg8 76.Ld6 Tg4
77.Th7 Tc4+ 78.Lc5 1-0

Jens Ingebretsen vant de fem neste partiene i turneringen, og OSS 1 ble norgesmestere igjen. Vetle og Ben Samuel spilte i kadettklassen i NM på Kongsvinger i 2022 med resultat 4. og 12.plass. De hadde begge blitt forsinket i resultatutviklingen av Corona-perioden, men nå kom de for fullt. I Landsturneringen i Oslo året etter var Vetle oppe på en 11.plass i mesterklassen, og Ben Samuel ble tredjemann i Junior A. Begge gutta har blitt mesterspillere og er til og med plukket opp til lag i Eliteserien, der Ben Samuel nå spiller for Alta og Vetle for Asker. Når denne boka går i trykken, tidlig i oktober 2024, har Vetle Bjørge Strand en FIDE-rating på 2202 og Ben Samuel Groth Skaar 2045.

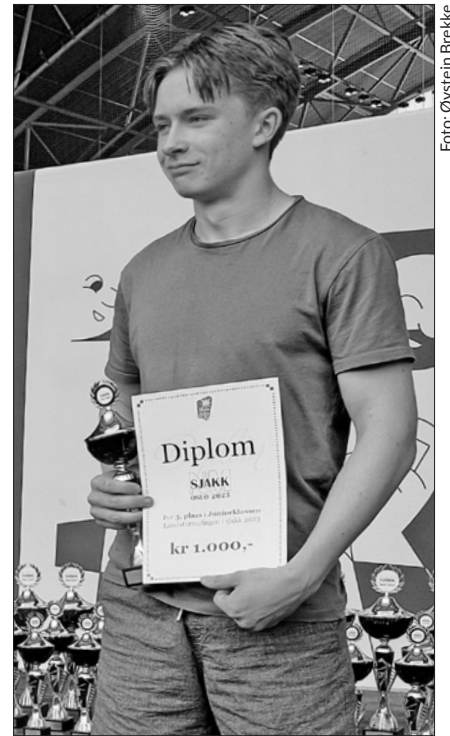

Foto: Øystein Brekke

Ben Samuel Groth Skaar på bronse plass i juniorklassen i NM 2023 i Oslo.

Kontant 13-åring i 1.divisjon

Vetle Bjørge Strand rakk å vise lovende spill i Fredrikstads sesong i 1.divisjon 2021-22 og ble lagets toppskårer med 4 poeng av 8 med sterke motspillere. Mot Sjakklubben Stjernen vant han instruktivt mot en lang rokadestilling.

Finn Egeland, Stjernen (1997) – Vetle Bjørge Strand (1927)

Caro-Kann B15

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Sd2 dxe4 4.Sxe4 Sf6 5.Sxf6+ exf6

Har blitt en moderne motevariant som stadig viser sin soliditet.

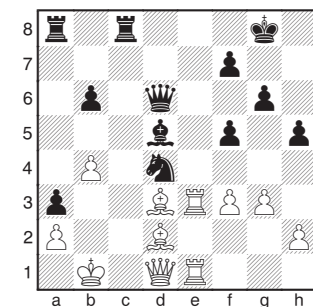
6.c3 Ld6 7.Ld3 0-0 8.Se2 Te8 9.Dc2 h5 10.Le3
Sd7 11.0-0-0 Sf8 12.Kb1 Le6 13.Sg3 g6 14.Se4
f5 15.Sxd6 Dxd6 16.b3?

En lærerik feil som gir svart et effektivt angrepspunkt på a4 mot hvits kongestilling. Riktig var 16.c4.

16...a5! 17.g3 a4 18.b4 Ld5 19.The1 Se6 20.Ld2
b6 21.Te5

Et noe bedre forsvarstrekk var 21.Lc1 Nå går svart gjennom forsvarslinjene:

21...c5! 22.Tde1 cxd4 23.cxd4 Tec8 24.Dd1
Sxd4 25.T5e3 a3! 26.f3

26...Lxa2+!

En kontant og flott avgjørelse.

27.Kxa2 Dd5+ 28.Kb1 a2+ 29.Kb2 a1D+!
30.Dxa1 Db3# 0-1